

VOOR NOP

Je bent vast mijn lijfspreuk in deze stukjes over de wondere wereld van het internet weleens tegengekomen. Meestal sluit ik ermee af – nu begin ik er mee: *Vraag niet hoe het kan, maar profiteer ervan!* Het blijft me verbazen wat je allemaal gratis en voor niets kunt vinden op internet. Hier een aantal recente voorbeelden.

Wijze lessen

Allereerst de bijzonder interessante publicatie *Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek*. Dit in september 2019 bij Ten Brink (Meppel) verschenen boek van de auteurs Tim Surma, Dominique Sluijsmans, Kristel Vanhoyweghen, Gino Camp, Daniel Muijs en Paul Kirschner draait om de onderwijsvraag hoe je zo slim mogelijk effectieve lessen maakt. En dat gebeurt op een heel aanstekelijke wijze. Het vlot geschreven en fraai geïllustreerde boek verbindt gedegen wetenschappelijk onderzoek (aan met name de Open Universiteit) met de dagelijkse klaspraktijk in Nederland en België. Op <www.ou.nl/web/wijze-lessen> wordt er

samengevat dit over gezegd:

- De auteurs geven uitleg bij twaalf instructieprincipes. Ze verklaren vanuit wetenschappelijk onderzoek waarom die principes werken en geven voorbeelden hoe deze principes toe te passen in de klas. Ze kregen daarbij hulp van een heleboel leraren die met praktijkvoorbeelden illustreren hoe ze aan de slag gingen met de principes. Het 208 pagina's tellende boek behandelt de volgende 12 bouwstenen:
- 1: activeer relevante voorkennis
 - 2: geef duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructie
 - 3: gebruik voorbeelden
 - 4: combineer woord en beeld
 - 5: laat leerstof actief verwerken
 - 6: gebruik manieren om te achterhalen of de hele klas het begrepen heeft
 - 7: ondersteun bij moeilijke taken
 - 8: spreid oefening met leerstof in de tijd
 - 9: zorg voor afwisseling in oefentypes
 - 10: gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie

11: geef feedback die leerlingen aan het denken zet

12: leer je leerlingen effectief leren

Extra online praktijkvoorbeelden, beelden en videomateriaal staan gepland. Elke bouwsteen in het boek (ook in de pdf-versie ervan) eindigt overigens nu al met een aantal boeiende links en QR-codes voor wie er nog dieper in wil duiken.

Het boek is voor € 24,95 te bestellen bij de uitgever (<tenbrinkuitgevers.nl>). Maar het leuke en publicitair gezien bijzondere is dat je het complete boek ook geheel gratis als pdf kunt downloaden op <www.ou.nl/web/wijze-lessen>. Je kunt dan altijd nog bekijken of je het ook in de papieren versie wilt kopen.

Onderzoek

Nummer twee in deze bijdrage is een bron waar ik regelmatig op rondsnuffel: <www.academia.edu>. Academia.edu is een wereldwijd opererend platform voor academici om onderzoeksdocumenten te delen. Meer dan 107.000.000 acade-

mici zijn aangemeld voor Academia.edu. Op de site staan ruim 24.000.000 papers. Academia.edu trekt meer dan 79.000.000 unieke bezoekers per maand. In de betaalde Premiumversie (€ 3,71 per maand) kun je precies volgen in welke publicaties je geciteerd wordt, om maar eens wat te noemen (mijn naam schijnt in tachtig publicaties op de site voor te komen...). En je kunt daarin dergelijke documenten ook als bulkdownload binnenhalen.

Maar ook in de gratis versie, die ik gebruik, is al veel te halen. Als je linksboven bij 'Search for papers, people, and interests' bijvoorbeeld 'French literature' intikt, krijg je al een hele serie vrij te downloaden bronnen op het scherm. Probeer maar eens. Natuurlijk, het is een Amerikaanse site, dus de voertaal is Engels.

Mbo

Soms heel verrassend – voorbeeld nummer drie – zijn websites waarop gratis taalcurricula zijn te vin-

den. Een fraai Duits voorbeeld richt zich op Duits in het beroep. Het door het Duitse Bundesministerium für Bildung und Forschung betaalde programma *Lernen mit eVideos* (<www.lernen-mit-evideo.de/jetzt-lernen>) is te vinden op <mboduits.de> in de rubriek 'Lesmateriaal'. Melina Hanhart, tot december 2019 stagiaire aan het Goethe-Institut Rotterdam, heeft een bijzonder bruikbare lijst met online bronnen voor Duits in het beroep samengesteld. Deze ook voor collega's Duits in het voortgezet onderwijs zeer bruikbare lijst kun je hier ook downloaden.

Wat *Lernen mit eVideos* betreft, het gebruik ervan is geheel gratis. In *eVideo* werk je online een dag in een typisch middelgroot bedrijf. Je gebruikt en verbetert je vaardigheden in lezen, schrijven en rekenen. Echte actrices en acteurs, interactieve oefeningen en een spannend verhaal maken het leren tot een realistische ervaring. Je kunt kiezen uit verschillende beroepssectoren: transport, logis-

tiek, hotel, restaurant, gebouwbeheer, operator. Je leert van alles over het dagelijkse werk en belangrijke processen. Je helpt je collega's om verschillende taken uit te voeren. De filmpjes zijn zo gemaakt dat je als kijker steeds actief meegenomen wordt in een klus, er wordt tegen je gepraat, je moet antwoorden aanklikken om verder te gaan. Het pakket werkt soepel en is behoorlijk uitgebreid. En vooral ook heel geschikt om zelfstandig te doorlopen. Het lijkt me heel bruikbaar voor alle vormen van Duits in het beroepsonderwijs.

En ten slotte: ben je dan toch op <duitsmbo.de>, de officiële website van de Stichting Duits in de Beroepscontext, ga dan vooral ook eens kijken in de rubriek 'Taal & cultuur'. Je vindt daar een eigenzinnige serie columns over allerlei Duitse zaken, stuk voor stuk barstens vol onbekende en heel boeiende wetenswaardigheden. Kijken, downloaden, lezen en genieten! ■

Kees van Eunen